

Vi går stik imod FN's ulighedsmål

Siden 2010 er indkomsten stagneret for de 40 pct. fattigste

Danmark har tilsluttet sig FN's verdensmål, hvor et af kravene er, at de fattigste 40 pct. af befolkningen skal have en indkomstfremgang, der er højere end landsgennemsnittet. Det har ikke været tilfældet de seneste mange år. Tværtimod er forskellen mellem de fattigste 40 pct. og hele befolkningen i gennemsnit blevet større. Særligt siden 2010 er indkomstfremgangen korri-geret for inflation for de 40 pct. med de laveste indkomster næsten gået helt i stå. Der skal en helt ny kurs til, hvis vi skal leve op til verdensmålet om ulighed og sikre, at Danmark bevæger sig mod at blive et mere lige samfund.

af analytiker **Sune Caspersen**

25. september 2018

Analysens hovedkonklusioner

- Verdensmål nr. 10 hedder: Reducer ulighed i og mellem lande. Herunder er et af målene, at de nederste 40 pct. af befolkningen skal have en indkomstfremgang, der er højere end landsgennemsnittet.
- Vi har ikke levet op til målsætning i mange år. Udviklingen for de fattigste 40 pct. har været underdrejet og er haltet efter resten siden midten af 00'erne.
- Siden krisen har indkomsterne for de 40 pct. med de laveste indkomster ligget næsten helt fladt. Siden 2010 har denne gruppe haft en real indkomstfremgang på under 2 pct. For hele befolkningen er indkomsten vokset fire gange så meget.
- At befolkningen i gennemsnit har oplevet en pæn indkomststigning de senere år er især drevet af, at indkomsterne er vokset meget i toppen. De 10 pct. med de højeste indkomster har haft en real indkomststigning på over 13 pct. siden krisen.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Tlf. 33 55 77 17

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Kommunikationskonsulent

Sarah Steinitz

Tlf. 33 55 77 16

Mobil 28 68 34 60

ss@ae.dk

Indkomsten for de 40 pct. med de laveste indkomster halter efter

På FN's generalforsamling i 2015 vedtog samtlige 193 FN-lande en række mål for en bæredygtig udvikling, som frem mod 2030 skal sætte kursen for medlemslandene. De 17 bæredygtigheds mål handler bl.a. om at afskaffe fattigdom, reducere ulighed, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og bæredygtig vækst.

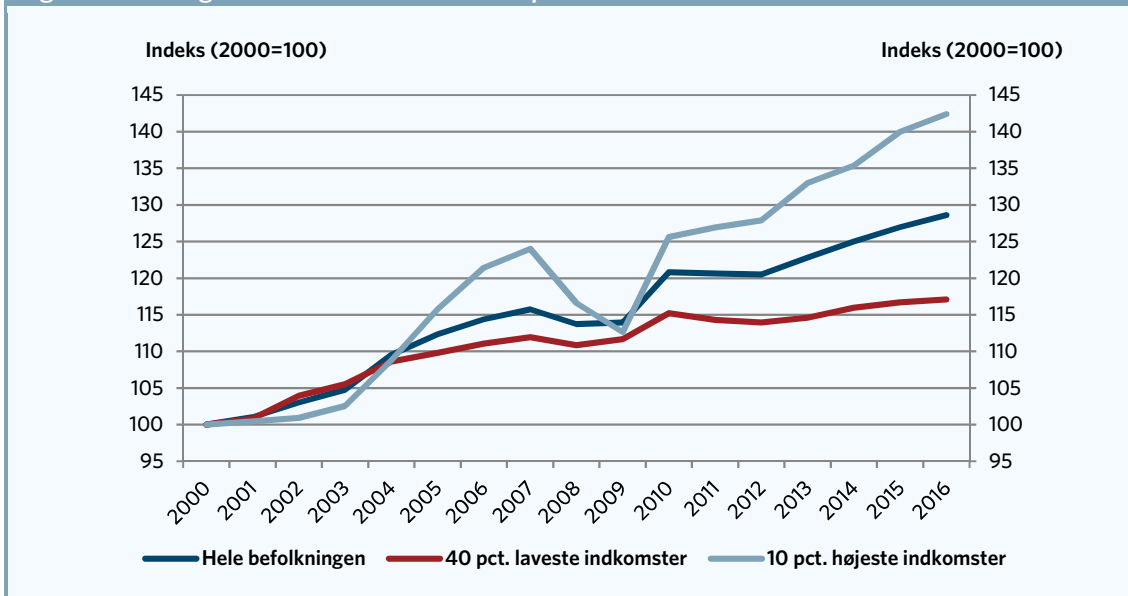
Verdensmål nr. 10 hedder: Reducer ulighed i og mellem lande. Ulighedsmålet er nedbrudt i 10 delmål. Det første delmål er, at inden 2030 skal der opnås og fastholdes en indkomststigning for de nederste 40 pct. af befolkningen, der er højere end landsgennemsnittet. Det betyder altså, at indkomsten skal vokse mere i bunden af indkomstpymiden end i toppen.

Ifølge regeringens handlingsplan for implementering af verdensmålene fra marts 2017 fremgår det, at: "En række af verdensmålene indeholder relative målsætninger om reduktion af fattigdom, ulighed og arbejdsløshed. Disse målsætninger vurderes i mindre grad relevante for Danmark (...)."¹

Ikke desto mindre har statsminister Lars Løkke Rasmussen selv skrevet under på, at også Danmark vil følge og leve op til bæredygtighedsmålene frem mod 2030. Hvis vi skal leve op til delmålet om, indkomsterne for de 40 pct. med de laveste indkomster skal stige mere end landsgennemsnittet, har vi faktisk travlt med at ændre den kurs, som har præget Danmark de seneste mange år.

Siden 2000 er indkomsten for både de nederste 40 pct. af befolkningen og hele befolkningen samlet set steget. Vi er altså, alle sammen, blevet rigere. Udviklingen for de nederste 40 pct. har dog været underdrejet og fra midten af 00'erne haltet efter. Det ses af figur 1, der også viser, at der betydelig forskel på, hvor meget indkomsten er steget for de fattigste 40 pct., for gennemsnittet af befolkningen og for de rigeste 10 pct.

Figur 1. Udviklingen i indkomsterne for de 40 pct. med laveste indkomster

Anm: Indkomsten er opgjort i faste priser med forbrugerprisindekset som den gennemsnitlige husstandsækvivalerede disponible indkomst. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

¹ <https://www.regeringen.dk/publikationer-og-aftaletekster/handlingsplan-for-fns-verdensmaal/>

Hvis vi skulle leve op til FN's ulighedsmål, skulle den røde linje (de fattigste 40 pct.) ligge højere end den mørkeblå (hele befolkningen). Det gør den ikke. Frem for at blive mere lige, som FN's mål foreskriver, bliver Danmark mere og mere ulige.

I tabel 1 har vi kigget på indkomsterne de seneste 10 år, hvor forskellen på de fattigste 40 pct. og gennemsnittet af befolkningen begynder at vokse. I 2006, før finanskrisen ramte, havde en gennemsnitlig dansker ca. 236.000 kr. efter skat nutidens priser. Var man blandt de 40 pct. med laveste indkomster havde man blot 143.000 kr. efter skat.

10 år senere, i 2016, er indkomsten steget til 265.000 kr. for den gennemsnitlige dansker. Altså en real indkomststigning på knap 30.000 kr. eller godt 12 pct. Derimod har de 40 pct. med laveste indkomster kun oplevet en real indkomststigning på 7.000 kr. eller godt 5 pct.

Tabel 1. Indkomstudvikling fra 2006 til 2016

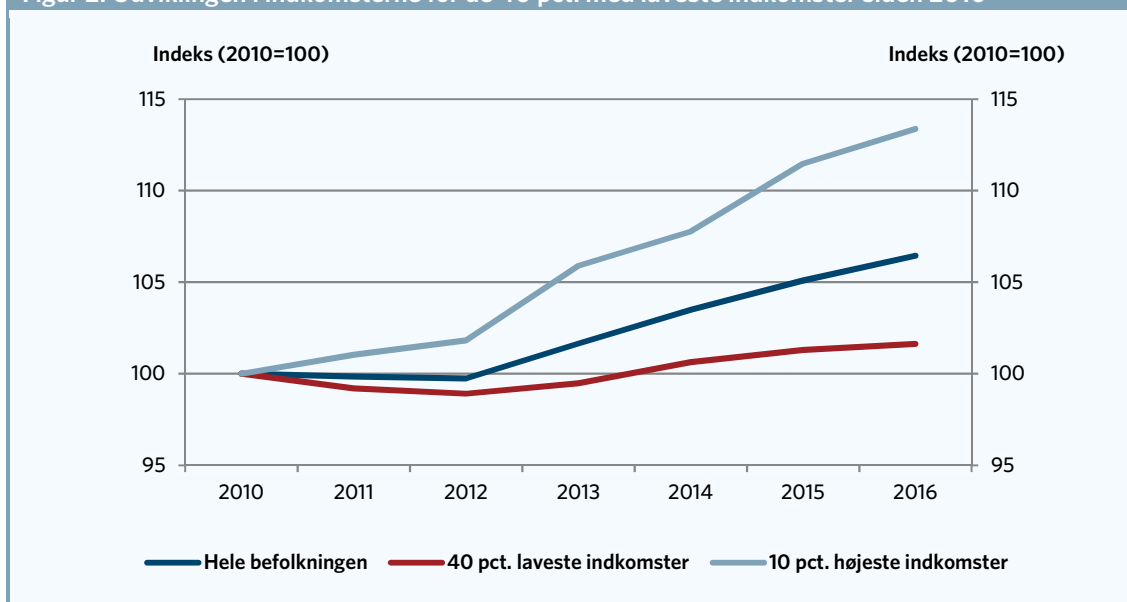
	2006	2016	Ændring
Ækvivaleret disponibel indkomst (2018-priser)	Kr.	Kr.	Pct.
De 40 pct. med laveste indkomster	143.000	150.000	5,4
De 10 pct. med højeste indkomster	521.000	611.000	17,3
Hele befolkningen	236.000	265.000	12,4

Anm: Indkomsten er opgjort i faste priser med forbrugerprisindekset som den gennemsnitlige husstandsækvivalerede disponible indkomst.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Siden 2010 er indkomsten stagneret for de fattigste 40 pct.

Zoomer vi ind på, hvordan det er gået med den reale indkomstudvikling siden 00'erne, er indkomstudviklingen næsten gået i stå for de fattigste 40 pct. Det fremgår af figur 2, som viser udviklingen i indkomster siden 2010.

Figur 2. Udviklingen i indkomsterne for de 40 pct. med laveste indkomster siden 2010

Anm: Indkomsten er opgjort i faste priser med forbrugerprisindekset som den gennemsnitlige husstandsækvivalerede disponible indkomst.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Af figur 2 fremgår det, at de 40 pct. med de laveste indkomster kun har haft en indkomstfremgang på under 2 pct. på seks år. I gennemsnit har befolkningen haft en real indkomstfremgang på omkring 6 pct., mens den reale indkomst for de rigeste er vokset med over 13 pct. Stigning i indkomsterne for hele befolkningen er altså især drevet af en høj indkomstudvikling for de rigeste.

Tallene er gengivet i tabel 2. I 2010 havde hele befolkningen i gennemsnit en disponibel indkomst på 249.000 kr. i dagens priser. Den er i dag på 265.000 kr. og er altså steget med godt 6 pct.

Modsat er indkomsten efter skat for de 40 pct. fattigste kun steget meget lidt. I 2010 havde de 148.000 kr. efter skat i dagens priser. I dag er det blevet til 150.000 kr. Indkomsten for de fattigste 40 pct. af danskerne er altså kun vokset en fjerdedel af, hvad indkomststigningen har været for befolkningen i gennemsnit. Dem med de laveste 40 pct. af indkomsterne har stadig til gode at få del i det opsving, vi finder os i.

Tabel 2. Indkomstudvikling fra 2010 til 2016

	2010	2016	Ændring
Ækvivaleret disponibel indkomst (2018-priser)	Kr.	Kr.	Pct.
De 40 pct. med laveste indkomster	148.000	150.000	1,6
De 10 pct. med højeste indkomster	539.000	611.000	13,4
Hele befolkningen	249.000	265.000	6,4

Anm: Indkomsten er opgjort i faste priser med forbrugerprisindekset som den gennemsnitlige husstandsækvivalerede disponible indkomst.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Det er et udtryk for, at den økonomiske ulighed er stigende i Danmark. Mens lønposen bliver større i toppen, sakker dem med lave indkomster bagud, og forskellen mellem top og bund vokser.

Hvis Danmark skal leve op til FN's bæredygtighedsmål, kræver det en helt anden udvikling i indkomsterne for dem med de laveste indkomster, end man har oplevet i de seneste mange år. Det kræver politisk mod og handling, hvis vi skal ændre indkomstudviklingen til gavn for dem, der har mindst - og gøre Danmark til et mere lige samfund.